



Asociația Transcena



Grupul Român
pentru
Apărarea Drepturilor Omului

MANUALUL COMUNITĂȚII TERAPEUTICE



ghidul pentru lucrul în grup cu infractorii recidiviști violenți
în procesul de schimbare cognitiv-comportamentală

Coordonator lucrare:
MIHAELA SĂSĂRMAN

MANUALUL COMUNITĂȚII TERAPEUTICE

**ghidul pentru lucrul în grup cu infractorii recidiviști violenți
în procesul de schimbare cognitiv-comportamentală**

2003

Manualul este publicat în cadrul proiectului **Parteneriat Social pentru Reintegrarea Deținuților** derulat de Asociația Transcena.

Acest proiect este finanțat prin Phare și co finanțat de Ambasada Regală a Olandei la București.

"Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene."

Edițura: EXCLUS

Produs: EXCLUS SRL

ISBN: 973-85756-5-6

Drepturile de autor asupra acestei lucrări aparțin Asociațiilor Transcena și GRADO. Orice reproducere integrală sau parțială și aplicarea metodei descrise în lucrare este interzisă și pedepsită de lege fără acordul scris al titularilor drepturilor de autor.

CUPRINS

PREZENTARE.....	7
LECTIE INTRODUCTIVĂ DE CE SUNTEM AICI?	9
CAPITOLUL 1 PRINCIPIILE COMUNITĂȚII TERAPEUTICE.....	19
LECTIA 1 CE FACEM AICI?	20
LECTIA 2 CE ȘTIM DESPRE VIOLENȚĂ?	22
LECTIA 3 DEFINIȚIA VIOLENȚEI	24
CAPITOLUL 2 LUCRUL ÎN GRUP	27
LECTIA 4 PIERDUTI ÎN SPAȚIU.....	28
LECTIA 5 REGULI DE GRUP	30
LECTIA 6 SIGURANȚA ÎN GRUP	33
LECTIA 7 RESPONSABILITATEA.....	36
LECTIA 8 CUM SĂ-ȚI ASUMI RESPONSABILITATEA	39
LECTIA 9 CÎND MĂ SIMT RESPONSABIL?.....	41
CAPITOLUL 3 SĂ NE PRIVIM ÎN OGINDĂ.....	43
LECTIA 10 VIAȚA MEA PÂNĂ ÎN PREZENT CE E BUN ȘI CE E RĂU ÎN VIAȚA MEA	44
LECTIA 11 CE E BUN ȘI CE E RĂU ÎN VIAȚA MEA	49
LECTIA 12 UN PLAN PENTRU SCHIMBARE	51
CAPITOLUL 4 PREZENTAREA PROCESULUI	53
LECTIA 13 CU PICIOARELE PE PÂMÎNT	54
LECTIA 14	56
LECTIA 15 OBSERVAREA MINTII	58
CAPITOLUL 5 INSTRUMENTE DE OBSERVARE A MINTII	61
LECTIA 16 OBSERVAREA MINTII: GÎNDURI	62
LECTIA 17 OBSERVAREA MINTII: GÎNDURI PERICULOASE	64
LECTIA 18 OBSERVAREA MINTII – SENTIMENTE	66
LECTIA 19 OBSERVAREA MINTII - SENTIMENTE CARE SE ASOCIAZĂ CU VIOLENȚA	68
LECTIA 20 OBSERVAREA MINTII - SENZAȚII	70
LECTIA 21 UN CAP PLIN DE GÎNDURI DUCE LA UN CORP ACTIV	72
LECTIA 22 CONVINGEREA	74
LECTIA 23 A CONVINGE, CONVINGERE, A FI CONVINS, ÎN REALITATE	77
LECTIA 24 BULETINUL DE GÎNDURI	79
LECTIA 25 BULETINUL DE GÎNDURI (PARTEA A II A).....	83
CAPITOLUL 6 EXERCIȚII DE OBSERVARE A MINTII.....	87

LECTIILE 26, 27, 28, 29 BULETINE DE GÎNDURI	88
LECTIA 30, 31 ANALIZA BULETINULUI DE GÎNDURI.....	90
CAPITOLUL 7 OBSERVAREA NERVOZITĂȚII ȘI A FURIEI.....	93
LECTIA 32 SĂ FACEM CUNOȘTINȚĂ CU FURIA / NERVOZITATEA.....	94
LECTIA 33 EFECTELE FURIEI / NERVOZITĂȚII ASUPRA OAMENILOR ȘI CONSECINȚELE SALE	96
LECTIA 34 VIAȚA MEA ȘI “FURIA” – HARTA FURIEI: SĂNĂTATEA	99
LECTIA 35 VIAȚA MEA ȘI “FURIA” – HARTA FURIEI: FAMILIE	101
LECTIA 36 VIAȚA MEA ȘI “FURIA” – HARTA FURIEI: BANI	103
LECTIA 37 VIAȚA MEA ȘI “FURIA” – HARTA FURIEI: ANTURAJ	105
LECTIA 38 VIAȚA MEA ȘI “FURIA” – HARTA FURIEI: MUNCA	107
LECTIA 39 VIAȚA MEA ȘI “FURIA” – HARTA FURIEI: ȘCOALA	109
LECTIA 40 VIAȚA MEA ȘI “FURIA” – HARTA FURIEI: LEGEA	111
LECTIA 41 VIAȚA MEA ȘI “FURIA” – HARTA FURIEI: SOCIETATE (CONSECINȚELE FURIEI ASUPRA CELORLALȚI).....	113
CAPITOLUL 8 POATE FI SCHIMBAREA UN OBIECTIV ÎN VIAȚA MEA?	115
LECTIA 42 INTERVENȚIA.....	116
LECTIA 43 CUM AŞ VREA SĂ ARATE VIAȚA MEA ÎN VIITOR.....	118
LECTIA 44 ESTE SCHIMBAREA UN OBIECTIV ÎN VIAȚA MEA?	123
LECTIA 45 CUM FAC SĂ-MI ATING OBIECTIVUL.....	125

CUVÎNT ÎNAINTE

Acest manual este un instrument destinat lucrului cu deținuții violenți în comunitățile terapeutice din penitenciare. Manualul constituie baza procesului de schimbare a comportamentului antisocial numai în mediul sigur, organizat conform regulilor, al comunității terapeutice.

Manualul românesc al comunității terapeutice este o adaptare a manualului original, realizată cu acordul autorului, adaptare care nu ar fi putut fi realizată fără munca de creație depusă de coordonatorul comunității terapeutice Mihaela Săsărman și echipa comunității terapeutice "Descătușarea" din Penitenciarul de Maximă Siguranță București Rahova, prima comunitate terapeutică din România. Membri echipei sînt: psih. lt .Andrei Chișcu, plt. adj. Gheorghe Gheorghe, plt. Sandu Nicolae, plt. Florinel Preda, plt. Cristian Toader.

Desenele din acest manual sînt realizate de Comăneanu Dan Marțian.

Autorul materialului original este John Bergman, dramaterapeut, membru al Asociației Naționale Americane de Dramaterapie, și director al Stonewall Arts Project/Geese Theatre Company. Manualul original a fost realizat pentru comunitatea terapeutică din Australia – Programul pentru Administrarea Justiției pentru Minori, Melbourne. De asemenea, John Bergman a realizat pregătirea specialiștilor și supervizarea acestora pe tot parcursul activității.

Materialul original a fost tradus din engleză, utilizat în comunitatea terapeutică "Descătușarea" timp de doi ani și jumătate și adaptat pe baza experienței de lucru acumulate cu deținuții români, reprezentând o adaptare la specificul cultural.

Adaptarea și realizarea manualului românesc nu ar fi fost posibilă dacă programul "Comunitatea terapeutică DESCĂTUȘAREA" nu ar fi funcționat constant timp de trei ani în Penitenciarul de Maximă Siguranță București Rahova. De-a lungul celor trei ani au fost esențiale eforturile și sprijinul următoarelor instituții și persoane:

Direcția Generală a Penitenciarelor din România

Penitenciarul de Maximă Siguranță Rahova

Fundația pentru o Societate Deschisă

Grupul Român Pentru Apărarea Drepturilor Omului

Psih. col. dr. Gheorghe Florian

Psih. col. Carmen Dumitru

Col. George Vasilescu

Ultima etapă a programului, respectiv extinderea în cinci penitenciare din țară, care reprezintă baza dezvoltării sale viitoare, este rezultatul sprijinului deosebit acordat de Directorul general al Direcției Generale a Penitenciarelor magistrat Emilian Stănișor.

Acest manual nu poate fi folosit fără acordul autorilor.